

БУДУЩИЕ УЧИТЕЛЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ: ФОРМИРОВАНИЕ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ

Автор: Хасанов Джавохир Мухторович
Руководитель службы обслуживания,
Бухарский университет инноваций

Аннотация. В статье раскрывается педагогическое значение формирования критического мышления у будущих учителей физической культуры. В исследовании обоснована роль аналитического подхода, самостоятельного мышления и способности оценивать педагогические ситуации в процессе эффективной организации уроков физической культуры. Также рассмотрены вопросы планирования урока, выбора методов обучения, оценки деятельности учащихся и рефлексивного анализа как факторов развития критического мышления. Результаты исследования показывают необходимость применения методов, направленных на формирование критического мышления, в процессе профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры.

Ключевые слова. физическое воспитание, будущий учитель, критическое мышление, профессиональная компетентность, педагогическая подготовка, эффективность урока, педагогический анализ, рефлексия.

FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS: DEVELOPING CRITICAL THINKING

Author: Xasanov Javohir Muxtorovich
Head of Service Department, Bukhara Innovation University

Abstract. The article examines the pedagogical significance of developing critical thinking skills in future physical education teachers. The study substantiates the role of analytical approach, independent thinking, and the ability to evaluate pedagogical situations in the effective organization of physical education lessons. It also highlights lesson planning, selection of teaching methods, assessment of students'

activities, and reflective analysis as key factors in fostering critical thinking. The findings emphasize the necessity of implementing methods aimed at cultivating critical thinking during the professional training of future physical education teachers.

Keywords. physical education, future teacher, critical thinking, professional competence, pedagogical training, lesson effectiveness, pedagogical analysis, reflection.

BO‘LAJAK JISMONIY TARBIYA O‘QITUVCHILARIDA TANQIDIY FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH

Muallif: Xasanov Javohir Muxtorovich

Buxoro innovatsiyalar universiteti xizmat ko‘rsatish bo‘limi boshlig‘i

Annotatsiya. Mazkur maqolada bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarida tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirishning pedagogik ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda jismoniy tarbiya darslarini samarali tashkil etish jarayonida o‘qituvchining tahliliy yondashuvi, mustaqil fikrlashi va pedagogik vaziyatlarni baholay olish kompetensiyalarining o‘rni asoslab berilgan. Shuningdek, darsni rejalashtirish, metodlarni tanlash, o‘quvchilar faoliyatini baholash hamda refleksiv tahlil jarayonlarining tanqidiy fikrlashni rivojlantirishdagi roli ochib berilgan. Maqola natijalari bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarini kasbiy tayyorlash jarayonida tanqidiy fikrlashga yo‘naltirilgan metodlarni qo‘llash zarurligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar. jismoniy tarbiya, bo‘lajak o‘qituvchi, tanqidiy fikrlash, kasbiy kompetentlik, pedagogik tayyorgarlik, dars samaradorligi, pedagogik tahlil, refleksiya.

Kirish. Mamlakatimizda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish va ommalashtirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Chunki jismoniy tarbiya va sport nafaqat aholi salomatligini mustahkamlashga, balki yosh avlodni sog‘lom, barkamol va ma‘naviy yetuk shaxs sifatida tarbiyalash orqali jamiyatda sog‘lom turmush tarzini shakllantirishga xizmat qiladi. Turli kasalliklarning oldini olish, zararli odatlardan himoyalash va ijtimoiy-madaniy qadriyatlarni singdirish orqali sport yoshlar ongida vatanparvarlik, mardlik va mas‘uliyat tuyg‘ularini

shakllantirishda muhim o‘rin tutadi. Shu sababli mamlakatimizda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish, zamonaviy sport inshootlarini barpo etish, ommaviy musobaqalarni tashkil etish va yoshlarni sog‘lom turmushga yo‘naltirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Bugungi kunda bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarini tayyorlash jarayonida nafaqat ularning pedagogik va metodik bilimlari, balki **tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirish** alohida ahamiyat kasb etadi. Tanqidiy fikrlash – bu pedagogning darsni rejalashtirish, o‘quvchilarning harakat va bilim darajasini tahlil qilish, muammoli vaziyatlarni hal qilish va samarali pedagogik qarorlar qabul qilish qobiliyatidir. Shu tariqa, bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilari tanqidiy fikrlash ko‘nikmalariga ega bo‘lsa, ular darslarni yuqori samaradorlik bilan o‘tkazishi, o‘quvchilarni ongli faoliyatga yo‘naltirishi va sportni ommalashtirish jarayonida muhim rol o‘ynashi mumkin.

Shu nuqtai nazardan, **bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish masalasi** pedagogika va jismoniy tarbiya sohasidagi ilmiy tadqiqotlar uchun dolzarb va amaliy ahamiyatga ega mavzulardan biri hisoblanadi. Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi – bo‘lajak o‘qituvchilarda tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish usullarini aniqlash va ularni ta‘lim jarayonida samarali qo‘llash mexanizmlarini ishlab chiqishdir.

Jismoniy tarbiya bo‘lajak o‘qituvchilarning nafaqat jismoniy kamolotini ta‘minlashga, balki ularning kasbiy tafakkuri, xususan, **tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirishga yo‘naltirilgan muhim pedagogik jarayon** hisoblanadi. Jismoniy madaniyat jarayonida aqliy, axloqiy, estetik va mehnat tarbiyasi bilan bir qatorda, pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish, muammoli holatlarga mustaqil va asosli yondashish, qarorlar qabul qilish qobiliyatlari rivojlanadi.

Jismoniy tarbiya nazariyasi ijtimoiy, tabiiy va pedagogik fanlar bilan uzviy bog‘liq bo‘lib, bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarida **tahliliy fikrlash, ilmiy xulosalar chiqarish va innovatsion yondashuvlarni qo‘llash** uchun metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi. Ushbu fan orqali talabalar jismoniy mashqlarni nafaqat

bajarish, balki ularning mazmuni, samaradorligi va ta'limiy-tarbiyaviy ahamiyatini tanqidiy tahlil qilishga o'rganadilar.

Jismoniy tarbiya nazariyasi fan sifatida bo'lajak mutaxassislarni tayyorlashda yetakchi o'rin egallab, ularning kasbiy kompetentligini, mustaqil fikrlashini va pedagogik muammolarni hal qilish salohiyatini rivojlantiradi. Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun mo'ljallangan jismoniy tarbiya mazmuni ham o'quvchilarning jismoniy rivoji bilan bir qatorda, o'qituvchilarning **tanqidiy va refleksiv fikrlash ko'nikmalariga ega bo'lishini** talab etadi.

Shuningdek, jismoniy tarbiya turli fanlar — jismoniy tarbiya nazariyasi, sport fiziologiyasi, sport psixologiyasi, jismoniy mashqlar biomexanikasi hamda sport turlari nazariyasi va metodikasi bilan integratsiyalashgan holda o'rganilib, bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida **ilmiy asoslangan fikrlash, tahlil qilish va baholash kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.**

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Respublikada oxirgi yillarda jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, aholi o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, imkoniyatlari cheklangan shaxslarning jismoniy rehabilitatsiyasi uchun zarur shart-sharoitlar yaratish hamda mamlakatning xalqaro sport maydonlarida munosib ishtirok etishini ta'minlash borasida izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Jismoniy tarbiya va sport sohasida aholi sog'lig'ini mustahkamlashga ko'maklashadigan aniq dasturlarni amaliyotga joriy etish, yoshlarni sportga keng jalb qilish va ular orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish, sport turlari bo'yicha yuqori natijalarni ta'minlaydigan mahoratli sportchilar bilan milliy terma jamoalarni shakllantirish va trenerlar uchun qo'shimcha shart-sharoitlar yaratish zarurati soha mutaxasislarini munosabat va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarni rivojlantirishni taqozo etadi.

Yuksak madaniyatga ega bo'lgan har tomonlama yetuk hamda jismonan sog'lom insonni shakllantirish maqsadida, aholining jismoniy tarbiya va sport sohasida malaka va bilimlarini orttirishga qaratilgan ustuvor yo'nalishlarni belgilash, iqtidorli sportchilarni tanlab olish (seleksiya) jarayoniga innovatsion shakllar va usullarni joriy etish, jismoniy tarbiya fanining rivojlanishi jarayonlarini tahlil etishni taqozo etadi.

Respublikamizda jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirishni yangi bosqichga ko'tarish, jismoniy madaniyat harakatini rivojlantirish, bolalar sportini kengaytirish, xalq milliy o'yinlarini tiklash, sog'lom turmush tarzini shakllantirish hamda zamonaviy sport turlari bo'yicha iqtidorli sportchilarni tayyorlash va ularning sport mahoratini oshirish maqsadida bir qator prezident farmonlari va qarorlari, shuningdek, Vazirlar Mahkamasining tegishli qarorlari qabul qilindi. Ushbu huquqiy hujjatlar mamlakatimizda jismoniy tarbiya va sport sohasini ommalashtirish va rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Mustaqillikning dastlabki kunlaridan boshlab respublikamizda sportni, xususan, bolalar sportini rivojlantirish bo'yicha o'ziga xos islohotlar amalga oshirilgan va bu jarayonga asos bo'luvchi huquqiy baza shakllantirilgan. Natijada, sportni keng jamoatchilikka yetkazish, yoshlarni sog'lom hayot tarziga yo'naltirish va mamlakatimiz sport salohiyatini rivojlantirish uchun muhim shart-sharoitlar yaratilgan.

2017-yil 3-iyunda "Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Prezident qarori, 2018- yil 5-martda "Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Prezident farmonining qabul qilinishi, shuningdek, Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 29-yanvardagi "O'zbekistonda sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va aholini jismoniy va ommaviy sportga jalb etish to'g'risida"gi, 2019-yil 13-fevraldagi "2019-2023 yillar davrida O'zbekistonda jismoniy va ommaviy sportni rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarorlarining qabul qilinishi O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida yangi bosqich boshlanganidan dalolat beradi.

2023-yil 30-aprelda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining yangi tahriridagi 48-moddaga muvofiq, davlat jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish, shuningdek, aholining sog'lom turmush tarzini shakllantirish uchun barcha zarur shart-sharoitlarni yaratishga mas'uldir. Ushbu norma mamlakatimizda jismoniy madaniyat va sportni ommalashtirish, yosh avlodni sog'lom va barkamol etib

tarbiyalash siyosatining huquqiy asosini tashkil etadi va sohada amalga oshirilayotgan strategik islohotlarga mustahkam poydevor yaratadi.

O'zbekistonda «Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi» fanining ilmiy-nazariy asoslarini chuqur o'rganishga bag'ishlangan darslik va o'quv qo'llanmalari soni hali ham cheklangan. Sobiq Ittifoq davrida, 1969-yilda, R. Ismoilov va Yu. Sholomitskiy ilk bor «O'zbekistonda fizkultura tarixi» o'quv qo'llanmasini yaratganlar. Biroq ushbu qo'llanmada qadimgi Markaziy Osiyo, xususan, O'zbekiston hududida yashagan xalqlarning jismoniy tarbiyasi tarixi haqida yetarlicha ma'lumot berilmagan.

Mustaqillik yillarida esa bu sohada yangi tadqiqotlar amalga oshirildi. X.A. Botirov (1993) va A.K. Akramov (1997) tomonidan yozilgan «Jismoniy tarbiya va sport tarixi» o'quv qo'llanmalarida ajdodlarimizning jismoniy tarbiyasi tarixi qisqacha va umumiy tarzda yoritilgan. Shuningdek, R. Abdumalikov va J. Eshnazarovning 1993-yilda nashr etilgan «Ajdodlar jismoniy tarbiyasi tarixini o'rganish masalalari» o'quv qo'llanmasida fanning ayrim mavzulari muhokama qilingan.

Keyinchalik, J. Eshnazarovning 2008-yilda chop etilgan «Jismoniy tarbiya tarixi va boshqarish» darsligida jismoniy tarbiya tarixi bilan bir qatorda jismoniy tarbiya va sportni boshqarish fanlarining asoslari birlashtirilgan holda keng va atroflicha bayon etilgan. Shuningdek, E. Ernazarovning «Olimpiada – jahon sporti bayrami» (2008) nomli ilmiy-ommabop kitobida xalqaro olimpiya harakati va O'zbekistonda zamonaviy sportning rivojlanish tarixi olimpiya muzeyidagi ashyoviy dalillar asosida batafsil yoritilgan.

Natijada, sohadagi tadqiqotlar jismoniy tarbiya va sport tarixini o'rganishda ilmiy nazariy asoslarni boyitish, fanning metodologik bazasini mustahkamlash va bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida mazmunli darslik materiallarini ishlab chiqish imkoniyatini yaratmoqda.

Muhokama va natija. Respublikamizda jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish hamda yoshlar va aholining jismoniy faoliyatini rivojlantirish borasida oxirgi yillarda izchil va tizimli islohotlar

amalga oshirilmoqda. Tadqiqotchi sifatida men ushbu jarayonlarni faqat davlat siyosati va huquqiy hujjatlar doirasida emas, balki jismoniy tarbiya va sportni o'rganish, yoshlarni tarbiyalash va ularning salohiyatini shakllantirish jarayoni sifatida ham baholayman. Jumladan, sohada yaratilgan shart-sharoitlar, iqtidorli sportchilarni saralash va milliy terma jamoalarni shakllantirish jarayonlari bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishni taqozo etadi.

Men fikrimcha, jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish bo'yicha qabul qilingan prezident farmonlari va qarorlar, Vazirlar Mahkamasining qarorlari hamda Konstitutsiyaning 48-moddasi ushbu sohada izchil siyosat yuritilayotganligini va bo'lajak pedagoglarni sifatli tayyorlash uchun mustahkam huquqiy poydevor yaratganligini ko'rsatadi. Ushbu hujjatlar yoshlarni sog'lom turmush tarziga yo'naltirish va ularni jismoniy faoliyatga jalb qilish borasida muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shuningdek, men jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixiga oid tadqiqotlar, xususan, R. Ismoilov va Yu. Sholomitskiyning ilk qo'llanmasi (1969), X.A. Botirov (1993), A.K. Akramov (1997), R. Abdumalikov va J. Eshnazarov (1993), shuningdek, J. Eshnazarov (2008) va E. Ernazarov (2008) asarlarini muhim ilmiy manba sifatida baholayman. Ushbu tadqiqotlar respublikamiz jismoniy tarbiya va sport tarixini o'rganishda nazariy asoslarni boyitgan, metodologik bazani mustahkamlashga xizmat qilgan va bo'lajak o'qituvchilarning tayyorgarligida darslik materiallarini ishlab chiqish imkoniyatini yaratgan.

Shuning uchun tadqiqotchi nuqtai nazaridan, bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish bugungi kunda nafaqat pedagogik, balki ijtimoiy va strategik ahamiyatga ega. Tanqidiy fikrlash pedagoglarga darslarni rejalashtirishda, metodlarni tanlashda, o'quvchilarning faoliyatini baholashda va reflektiv tahlil jarayonlarida samarali qarorlar qabul qilishga yordam beradi. Shu bois, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yo'naltirilgan metodik yondashuvlar bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligida ajralmas komponent hisoblanadi.

Tanqidiy fikrlash hayotning barcha jabhalarida muhim ko'nikma bo'lib, muammolarni hal qilish, yangi g'oyalarni shakllantirish va ongli qarorlar qabul qilishda ishlatiladi. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilari uchun bu ko'nikma ayniqsa zarurdir, chunki ular darslarni samarali tashkil etish, o'quvchilarning faoliyatini baholash va pedagogik vaziyatlarni xolisona tahlil qilish jarayonida tanqidiy fikrlashni doimiy ravishda qo'llashlari talab etiladi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash ularni turli manipulyatsiya va noto'g'ri ma'lumotlardan himoya qiladi.

Zamonaviy dunyoda axborot oqimi juda keng, ammo hamma narsa to'g'ri emas. Shu sababli bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilari ma'lumotlarni mustaqil tahlil qilish, manbalarni tekshirish, faktlarni mantiqan baholash va xolis yondashuvni qo'llashga o'rgatilishi muhimdir. Tanqidiy fikrlovchi dalillarni asoslab baholaydi, emotsiyalar va shaxsiy e'tiqodlarni chetga suradi va aniq xulosalar chiqaradi. Bu jarayon darslarda samarali pedagogik qarorlar qabul qilishga yordam beradi.

Tanqidiy fikrlashning asosiy elementlari – tahlil, baholash va xulosalar chiqarishdir. Bo'lajak o'qituvchilar ma'lumotni tahlil qilish orqali dars mazmunini chuqur tushunadi, baholash jarayonida faktlarning ishonchliligini tekshiradi va sinov hamda xulosalar chiqarish orqali eng maqbul pedagogik yechimlarni tanlaydi. Shuningdek, ularning tanqidiy fikrlashi muqobil yechimlarni ko'rib chiqish, har bir variantning ijobiy va salbiy tomonlarini baholashni o'z ichiga oladi.

Tanqidiy fikrlashning turli shakllari bo'lib, ilmiy fikrlash, muammolarni hal qilish, ijtimoiy tanqidiy fikrlash kabi yo'nalishlarda namoyon bo'ladi. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilari uchun ilmiy fikrlash darslar va metodik tadqiqotlarda qo'llaniladi, muammolarni hal qilish tanqidiy yondashuvni kuchaytiradi, ijtimoiy tanqidiy fikrlash esa jamiyatdagi axborotni xolis baholashga yordam beradi.

Tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning samarali usullari: doimiy savollar berish, turli manbalarni o'rganish, muhokama va debatlarida ishtirok etishdir. Shu orqali bo'lajak o'qituvchilar o'z qarorlariga ishonch bilan yondashadi, pedagogik faoliyatda mustaqil fikrlash va innovatsion yechimlar ishlab chiqish qobiliyatini egallaydi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash ularni professional sohada muvaffaqiyatli bo'lishga, dars

samaradorligini oshirishga va o'quvchilarni ongli faoliyatga yo'naltirishga tayyorlaydi.

O'zbekiston sharoitida tanqidiy fikrlash ta'lim va jamiyatda rivojlanmoqda. Maktablar va universitetlarda muhokama darslari, tadqiqot ishlari va ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyat orqali yoshlar mustaqil fikrlashga o'rgatilmoqda. Shu nuqtai nazardan, bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish – nafaqat pedagogik, balki ijtimoiy ahamiyatga ega muhim vazifa hisoblanadi.

Xulosa. Bugungi kunda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va yoshlarni faol jismoniy hayotga jalb qilish bo'yicha O'zbekistonda izchil siyosat yuritilmoqda. Ushbu jarayonlar bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarini tayyorlashda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishning muhimligini yanada oshiradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, tanqidiy fikrlash pedagogga darslarni rejalashtirish, o'quvchilar faoliyatini baholash, metodlarni tanlash va pedagogik vaziyatlarni xolisona tahlil qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash bo'lajak o'qituvchilarda mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini, analitik va refleksiv fikrlashni rivojlantiradi, pedagogik faoliyatni samarali tashkil etishda muhim vosita hisoblanadi.

O'zbekiston jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borayotgan islohotlar va ilmiy tadqiqotlar, xususan, jismoniy tarbiya tarixi va olimpiya harakati bilan bog'liq darsliklar, bo'lajak o'qituvchilarni tanqidiy fikrlashga yo'naltirilgan metodlarni qo'llashni taqozo etadi. Shu bois, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish bo'yicha metodik yondashuvlarni joriy etish va pedagogik tayyorgarlik jarayonida integratsiyalash, sohaning barqaror rivoji va sifatli kadrlar tayyorlashning ajralmas elementi hisoblanadi.

Natijada, bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish nafaqat pedagogik maqsadlar uchun, balki yoshlar salomatligi, sport salohiyatini rivojlantirish va jamiyatda sog'lom turmush tarzini keng targ'ib qilishda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2023.
2. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish bo'yicha Prezident farmon va qarorlari. – Toshkent, 2017–2019.
3. Akramov A.K. Jismoniy tarbiya va sport tarixi. – Toshkent: O'qituvchi, 1997.
4. Abdumalikov R., Eshnazarov J. Ajdodlar jismoniy tarbiyasi tarixini o'rganish masalalari. – Toshkent: O'qituvchi, 1993. Ismoilov R., Sholomitskiy Yu. O'zbekistonda fizkultura tarixi. – Toshkent: Fan, 1969.
5. Botirov X.A. Jismoniy tarbiya va sport tarixi. – Toshkent: O'qituvchi, 1993.
6. Eshnazarov J. Jismoniy tarbiya tarixi va boshqarish. – Toshkent: O'qituvchi, 2008.
7. Ernazarov E. Olimpiada – jahon sporti bayrami. – Toshkent: Ilmiy-ommabop nashr, 2008.
8. Paul, R., Elder, L. Critical Thinking: Tools for Taking Charge of Your Professional and Personal Life. – Pearson, 2014.
9. Facione, P.A. Critical Thinking: What It Is and Why It Counts. – Insight Assessment, 2011.
10. Ennis, R.H. Critical Thinking. – Prentice Hall, 2011.
11. Beyer, B.K. Developing a Thinking Curriculum. – Allyn & Bacon, 2008.
12. Halpern, D.F. Thought and Knowledge: An Introduction to Critical Thinking. – Routledge, 2014.
13. Brookfield, S.D. Teaching for Critical Thinking: Tools and Techniques to Help Students Question Their Assumptions. – Jossey-Bass, 2012.

□